

© toate drepturile sunt rezervate autorului

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale
a României**

LAZU KMITA, ROBERT

Insula fără anotimpuri / Robert Lazu Kmita; Târgu-Lăpuș;

Galaxia Gutenberg, 2019

ISBN 978-973-141-810-0

I. Lazu Kmita, Robert (autor)

www.galaxiagutenberg.ro

Editura Galaxia Gutenberg

435600 Târgu-Lăpuș, str. Florilor nr. 11

Tel: 0723-377599, 0733-979383

e-mail: contact@galaxiagutenberg.ro

PRINTED IN ROMANIA

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

ROBERT LAZU KMITA

INSULA FĂRĂ ANOTIMPURI

**Galaxia Gutenberg
2019**

CUPRINS

Capitolul 1: Prolog în furtună	9
Capitolul 2: Pierdut în Londra.....	25
Capitolul 3: Arta conversației	41
Capitolul 4: Navigator fără busolă.....	77
Capitolul 5: Încercarea labirintului	107
Capitolul 6: Misterul constelației Orion	147
Capitolul 7: Locul de veci.....	179
Capitolul 8: Călătorie spre centrul vulcanului.....	206
Capitolul 9: Căința târzie a căpitanului francez	246

CAPITOLUL 1: Prolog în furtună

Valurile asaltau cu un vuiet înfricoșător corabia. În cabină, mișcările zbuciumate ale felinarului proiectau umbre tremurătoare, ce făceau obiectele să pară simple fantasme lipsite de consistență. Provocat de agitația tot mai accentuată a oceanului, ruliul mă obliga să-mi îndoi genunchii în timp ce-mi mutam greutatea de pe un picior pe altul. Doar astfel reușeam să-mi păstrez echilibrul. Tunetele, mesageri ai furtunii care se năpustea asupra ambarcațiunii cu toată violența, creșteau în intensitate. Era una dintre lungile nopți de veghe în care ai fi socotit pierderea auzului o binecuvântare. Bântuiți de amintiri sonore ce-i trezeau în toiul nopții, marinarii acelor vremuri temerare, când busola era necunoscută, tânjeau după singurul lucru vrednic de a fi râvnit în mijlocul furtunii: liniștea. Te poți obișnui cu vederea munților de apă ce se ridică, colosali, asupra ambarcațiunii pusă la încercare, dar niciodată nu vei rezista îndelung la auzul șuierăturilor pătrunzătoare, pe mii de voci, ale vântului de Apus. Concertul său dodecafonic cu greu poate fi răbdat de vreun muritor. Unii spun că din cauza exceselor sonore ai putea înnebuni chiar și atunci când îți astupi disperat urechile, urmărit fără scăpare de vocea acestui duh la fel de neiertător precum glasul unei conștiințe vinovate.

Pe cât de maiestuos pe atât de cumplit, vântul de la Soare-apune vrea să-și dovedească supremația asupra vastului teritoriu acvatic aflat sub stăpânirea sa. Dezlănțuit, te atacă onest, în luptă dreaptă, amenințând să-ți răstoarne ambarcațiunea de nu te arăți suficient de

bărbat. Fără a sfâșia pânzele corabiei, așa cum preferă vicleanul său frate de la răsărit, izbucnește cu atâta putere încât e gata să le smulgă cu catarge cu tot. O astfel de catastrofă se poate întâmpla atunci când nu a fost ordonată la timp strângerea velelor. Martori involuntari ai asalturilor sale, trebuie să încuviințăm străvechea vorbă pe care o învață toți ucenicii oceanelor: „Sufală de parcă trage cu tunul”. Proba la care este supus echipajul unei corăbii înfruntate de necruțătorul duh înaripat poate fi trecută numai de cei cărora le-a fost ursit un loc pe punte, adică aceia care nu doar că și-au identificat vocația de marinari, ci o urmează cu fidelitate.

Cercul luminos, bine conturat, suficient de larg spre a cuprinde unicul scaun din încăperea, cădea asupra biroului – un vechi „secrétaire” cu nenumărate sertare – în dreptul căruia se vedea, aplecată, silueta căpitanului. Uniforma sa dovedea limpede că cel pe care-l aveam în fața ochilor era însuși conducătorul navei, o brigantină ce străbătuse mările și oceanele secolelor târzii ale Renașterii. Spre dezamăgirea mea, nici un indiciu nu-i dezvăluia identitatea. Tunica de culoare albastru închis, fără guler, avea mâneci largi și manșete răsfrânte, roșii, tivite cu un fir auriu care împrăpăta aspectul ei uzat. Pe coada hainei, ce atârna de ambele părți ale scaunului, se vedea banda îngustă, de asemenea aurie, aplicată de-a lungul fiecăreia dintre cele două margini ale tăieturii. Un tricorn simplu, negru, a cărui bordură era tivită cu o împletitură făcută din fir argintiu, se afla așezat deasupra cărților pe raftul ce domina biroul. Agățat de fâșia de lemn dintre cele două geamuri ale cabinei, un crucifix din lemn de nuc purta trupul Mântuitorului Christos al cărui chip exprima, deopotrivă, durere și compasiune.

Deși căpitanul ținea picioarele ușor îndoite sub scaun, din unghiul în care mă aflam îi vedeam atât pantofii negri, scâlțiați, cu cataramă mare, dreptunghiulară, în care se reflecta albul ciorapilor-jambieră, cât și pantalonii de culoare bej, încheiați sub genunchi cu câte un nasture rotund din fildeș. Părul, ale cărui scurte șuvițe acopereau gulerul hainei, arăta, prin cenușiiul său străbătut de numeroase fire albe, vârsta destul de înaintată a bărbatului pe care-l studiam cu o neîarmurită curiozitate. Fără perucă pudrată sau coadă legată cu panglică, se arăta zăbavnic în a confirma așteptările, pline de clișee și prejudecăți, ale unui spirit modern rătăcit într-o altă epocă. Nu-i puteam zări semnele gradului prinse pe partea frontală a gulerului. Doar șnurul strălucitor, legat de mânerul sabiei așezată vertical într-un suport din stânga biroului, evidenția rangul personajului al cărui chip doream să-l văd cu orice preț. Mânat de irezistibilul imbold am început să mă mișc în șoaptă. Eram convins că cel mai mic zgomot ar fi curmat insolita experiență care mă proiectase într-o epocă de mult apusă.

Urmăream mâna căpitanului. Scufunda vârful penei în călimara de argint cu mișcări temperate, pentru a nu împrăstia stropi de cerneală asupra hârtiei țintuite, pe suprafața de lemn, cu podul palmei stângi. În intervalele scurte dintre tunete se auzeau scrijeliturile ce însoțeau nașterea cuvintelor. Cu un calm pe care numai anii îndelungați petrecuți în mijlocul oceanelor îl pot cuceri, era complet absorbit în activitatea sa străină de frământările noianului de apă.

Insesizabil, continuam să mă deplasez. Alunecam de-a lungul peretelui alcătuit din scânduri groase, așezate orizontal, înnegrite de numărul anilor scurși din ziua când ambarcațiunea fusese lansată la apă. Covorul

de lână mă ajuta să evit zgomotele nedorite. Tunetele, dese și prelungi, împiedicau perceperea oricărui scârțâit al lemnului ce se arcuia sub greutatea trupului meu. M-am oprit la o lungime de braț în spatele căpitanului. Perceptibilă sub forma uscăciunii, care-mi transformase cerul gurii într-un deșert a cărui arșiță nu putea fi domolită de nimic, o emoție intensă îmi paraliză orice mișcare. Realizasem că ar fi fost suficient să întind mâna spre a-l atinge. Mă mulțumeam să scormonesc cu o privire nesățioasă pupitrul unde, alături de un volum deschis, se afla foaia pe care misteriosul anonim tocmai o încheiase. Alături, o alta, acoperită de cuvinte pe o singură față. Scriitorul presăra asupra ambelor pagini o pudră fină, menită să contribuie la uscarea rapidă a cernelii negre.

Brusc, ruliul navei începu să se accentueze, în timp ce tangajul căpăta proporții catastrofice. Cercul de lumină al lămpii ajungea, la capătul pendulărilor sacadate, în colțuri până atunci obscure. Cel-Fără-Nume privi spre crucifix. Asculta, concentrat, zgomotele de afară. După câteva minute deschise un sertar în care căută grăbit. Din întunecimile sale scoase la iveală o bucată de cărbune pe care o ținea strâns în mâna dreaptă. Trase spre sine volumul de pe pupitru și începu să scrie apăsător, cu majuscule, două cuvinte care se înfățișau, literă cu literă, înaintea ochilor mei larg deschiși: „IN MENSA”. Abia terminase când, însoțită de o bubuitură formidabilă, corabia se răsuci cu o mișcare violentă, aproape zdrobindu-mă de peretele din dreapta al cabinei. Mișcarea de torsiune m-a lipit de tavan în scrâșnetul lemnului ce trosnea cu un geamăt prelung. Lumea se răsturnase. Înainte ca lumina lămpii să-și dea ultima suflare, o scurtă licărire mi-a înlesnit descifrarea cuvintelor de pe coperta volumului ce-și luase zborul

precum un albatros cu aripile larg deschise: „PLATONIS AUGUSTISS PHILOSOPHI...”. Cufundat în beznă, purtam în inima-mi uimită nu sentimentul fricii, ci un copleșitor regret: aș fi dat orice să cunosc identitatea căpitanului și să privesc, măcar pentru o clipă, chipul celui căutat de atâția ani. Cine era el? Singurul răspuns la întrebarea nerostită a fost tăcerea învăluitoare a întunericului.

M-am trezit transpirat, înfrigurat dar fierbinte, răsturnat pe o parte, lângă peretele de lemn al ermitajului unde mă găseam încolțit de furtună. Când am deschis ochii explozia unui tunet, ce semăna cu huruitul avalanșei într-o masivă carieră de piatră, se stingea precum ultima răsuflare a unui muribund. Printre crăpăturile micii construcții se zăreau fulgerele ale căror lumini mă ajutară să-mi reamintesc unde mă aflam. Oricum, nu într-o corabie. Complet dezmeticit, am realizat că după nenumărate ore de veghe adormisem, în pofida uraganul dezlănțuit. Prezența celui pe care-l văzusem în visul atât de clar, atât de viu, lăsase în sufletul meu mireasma unei lumi obscure, îndepărtate, însă nu mai puțin tangibilă decât lumea în care mă găsesc acum, la mai bine de două sute de ani distanță. Îngândurat, căutam să rememorez toate detaliile scenei contemplate în reveria mea onirică. O anumită neliniște m-a cuprins la amintirea celor două cuvinte scrise de căpitan cu cărbune: „IN MENSA”. Febril, m-am retras în cel mai uscat colț al ermitajului spre a deschide rucsacul fără ca apa să-l atingă.

Am extras mapa din piele neagră în care era adăpostit volumul ce conținea textele celei de-a opta

tetralogii a dialogurilor lui Platon¹. De când îl descoperisem în capela purtam pretutindeni prețiosul opuscul. Priveam pagina de titlu de parcă o vedeam pentru prima oară. Golit de gânduri, întorceam foile cu singura dorință de a încheia o verificare, cel mai probabil, inutilă. Spre capătul cărții, dincolo de indexul cuvintelor, am regăsit pagina unde semne ciudate, pe care doar o mână lipsită de călăuzirea rațiunii le-ar fi putut mâzgăli, înconjurau un cerc prin care se vedea culoarea alb-gălbuie a hârtiei vechi de secole. Totul semăna, surprinzător de mult, cu un peisaj nocturn în care luna plină era scufundată în oceanul indigo al cerului. Scrise cu cărbune, două cuvinte, ce dominau manșeta de sus a paginii, sfidau dorința mea de a evita orice tangență cu faptul extraordinar: „IN MENSA”. Am oftat resemnat. Ar fi trebuit să mă obișnuiesc deja, în mijlocul insulei ermitajului, pe cuprinsul căreia rătăcisem fără să știu de sunt treaz ori visez, cu tot ceea ce depășea puțința mea de înțelegere. Eram, însă, prea necopt pentru a reuși o asemenea performanță ascetică. Nu puteam decât să constat prezența, în această lume, a cuvintelor scrise pe carte de un personaj anonim, locuitor al straniului vis din care mă trezisem confuz. Granița dintre „aici” și „acolo”, dintre „acum” și „atunci”, fruntariile dintre lumea văzută, a celor vii, și lumea de dincolo, a spiritelor, se transformase într-o demarcație volatilă ce putea fi, uneori, traversată.

Fără odihnă, mintea mea chestiona posibilele legături dintre personajul oniric, dialogul *Critias* despre

¹ Thrasyllus din Alexandria (sec. I d.Ch.) a împărțit cele 36 de scrieri rămase de la Platon în 9 tetralogii ce cuprind, fiecare, câte patru dialoguri. În cea de-a noua tetralogie sunt incluse, de asemenea, epistolele filosofului atenian. A opta tetralogie conține dialogurile *Cleitophon*, *Politeia*, *Timæus* și *Critias*, dintre care ultimul relatează istoria Atlantidei.

Atlantida și părintele Francisco López de Gómara², secretar fidel al faimosului conquistador Hernán Cortés³. Tot ceea ce trăiam reușise să trezească în conștiința mea dorința de a comunica tainica istorie dezvăluită cu atâta trudă. Împotriva anilor de blazare ai unei vieți irosite la voia întâmplării, iată, eram viu! Cele două cuvinte latine – „IN MENSA” – se înălțau în fața ochilor mei ca o nouă încercare a labirintului. Aproape constrâns, luam cu hotărâre în considerare posibilitatea transmiterii tuturor lucrurilor descoperite într-un colț pierdut de lume. Mi se părea de neconceput ca tot ceea ce începeam să deslușesc din povestea lui Platon cu privire la dispariția insulei atlantilor să piară, din nou, și, poate, pentru totdeauna, sub potopul apelor. Trebuie să fac ceva, orice, spre a consemna tâlcurile unui mister neclucidat. Iată de ce astăzi, în ziua de 15 august a anului 2003, încep să scriu mărturia pe care tocmai o citiți.

Mă numesc Alexander Jacob Wills și sunt doctor în istoria filosofiei Greciei antice, mirabilă câmpie elizee frecventată asiduu în adolescență, părăsită la câțiva ani după trecerea pragului maturității, într-un închipuit protest față de o lume în care nu-mi găseam locul. Considerat de puținii prieteni profesor de filosofie, de alții drept specialist în studii clasice sau istoric al lumii antice și medievale, trebuie să vă mărturisesc că nu pot spune, cu adevărat, ce sunt. Am descifrat, adesea, texte

² Francisco López de Gómara (c. 1511 – c. 1566) este unul dintre primii cronicari ai cuceririi Lumii Noi. Deși nu a participat direct la campaniile ce au condus la cucerirea Imperiului Aztec, a descris expedițiile conquistadorului Hernán Cortés, al cărui secretar și capelan a fost.

³ Hernán Cortés de Monroy y Pizarro Altamirano, Marchiz de Oaxaca (1485 – 1547), este unul dintre cei mai controversați și faimoși conquistadori. A contribuit decisiv la prăbușirea măngerosului Imperiu Aztec.

dificile și pagini obscure, însă nu am reușit să descifrez niciodată enigma propriei vocații. Plantă fără rădăcini adânci, la nici treizeci de ani împliniți am ajuns să lucrez într-o companie de conținut digital după ce mi-am refuzat șansa unui drum, fie el oricât de nesigur, prin lumea academică.

E drept că mama, Francesca Wills, a alimentat prin toate tertipurile afective proprii unei discrete iubiri materne, ezitățile profesionale ale unicului fiu. Totdeauna privise cu rezervă dorința mea de a urma calea tatălui său, bunicul și călăuză mea întru arcele istoriei antice, doctorul Paolo Paltini. Dânsa cunoștea, pesemne, din perioada propriei copilării, dificultățile celor care aleg un drum întemeiat pe vocație, iar nu pe triviale considerente pragmatice. Îngrijorată pentru viitorul meu mama ofta, din adâncul sufletului, ori de câte ori ne găsea prinși în interminabile discuții despre teoria corelației dintre micro și macro-cosmos, existența Atlantidei sau misterul canalelor din marea Piramidă de la Giseh. Nu e de mirare că atunci când a intuit amploarea frământărilor cărora le căzusem pradă a încurajat pe toate căile decizia mea de a părăsi, definitiv, lumea academică. În ceea ce mă privește, însă, am privit cu îngăduitoare condescendență atitudinea ei. Știam prea bine că nu micile sale stratageme, izvorâte dintr-un admirabil instinct matern, m-ar fi condus spre o asemenea decizie.

Străin de jocurile de culise din catedrele și departamentele de istorie antică ale universităților unde mi-am completat studiile, am înțeles prea bine că aș fi fost menit unei eterne pendulări între poziția de profesor asociat și modestele burse pe care, eventual, le poate obține cercetătorul unui domeniu inactual. Mă speriasă nu atât sărăcia perpetuă, cât, mai ales, certitudinea că

ideile și interpretările propuse pentru texte în care deslușeam alte noime decât colegii de breaslă mi-ar fi asigurat, previzibil, condiția de veșnic marginal în propriul câmp de investigații. Așa se face că atunci când un prieten, cunoscător al hobby-ului meu legat de domeniul graficii digitale, mi-a propus schimbarea completă a perspectivei profesionale, am acceptat. E drept, nu anticipasem nici măcar o secundă consecințele unei asemenea decizii.

Dar ce rost au toate aceste rânduri despre trecut? Nu doresc nimic altceva decât să subliniez plictisul unei existențe cenușii, minore, în mijlocul căreia s-a revelat, în deplinătatea prospețimii ei, floarea cea rară a unei schimbări cruciale. Nu-mi pot reprimă, după zilele petrecute în mijlocul oceanului, sentimentele covârșitoare pe care le încerc gășindu-mă într-o altă lume. Robinson voluntar pe insulița care, ea însăși, nu este decât un mic satelit al insulei ce ascunde cheia misterului Atlantidei, sunt prins în mijlocul celei mai mari furtuni pe care mi-aș fi putut-o închipui vreodată. Și totuși aici, înconjurat de valuri dezlănțuite și de vânturi devastatoare, cunosc, după patruzeci de ani de viață, neașteptată deși mereu râvnită, acea pace pe care am pierdut-o demult, în miezul copilăriei, o dată cu răvârșirea primului păcat. Am trecut prin ochiul vortexului.

Vuietul diluviului din afară și liniștea interioară deplină dovedesc cu prisosință acest lucru. Înaintea traversării vârtejului propriei existențe lucrurile se petreceau dimpotrivă. Exteriorul era calm în timp ce lumea lăuntrică, ascunsă în spatele porților percepției, era răvășită de o furtună nedomolită. Până când am ajuns în acest minuscul punct de pe harta oceanului Atlantic viața mea nu a fost nimic altceva decât un

tobogan de-a lungul căruia mă rostogoleam, inevitabil dar providențial, spre gâtul îngust al pâlniei în care am fost absorbit cu totul în momentul acceptării propunerii lordului Gilbert Newman. Despre toate acestea doresc să scriu atât timp cât puhoaietele nu vor înghiți micul ermitaj ce tremură din toate încheieturile, sub atacul unei tornade care transformă până și aerul într-o pastă apoasă, greu respirabilă. Oare va citi cineva aceste rânduri?

Mă încăpățânez să folosesc stiloul și caietul de însemnări zilnice ale bunicului meu, doctorul Paolo Paltini. Coperțile de piele și manșetele duble, în formă de plic, l-au protejat de apa și umezeala omniprezente. Privesc ca pe o adevărată mângâiere paginile uscate, foșnitoare, ușor îngălbenite de trecerea anilor, dintre care doar câteva sunt acoperite de notițele aceluia care a fost adevăratul, singurul meu profesor. Recitesc, iar și iar, ultima propoziție scrisă de mâna sa:

Nella lontana isola dove regna una sola stagione...⁴

Murmur cuvintele prin care percep aromele învăluitoare ale limbii copilăriei mele, limba lui Dante, a micuțelor burguri italiene, unde hălăduiam cu bicicleta în lumina soarelui nemuritoare Umbria. O propoziție care, cine știe, nu fusese scrisă pentru vreo rațiune anume, ci doar pentru a bucura un suflet iubitor al muzicii unei lumi mai bune. Mi-l amintesc pe bunicul de parcă ar fi fost ieri. Asculta cu atenție compoziții baroce așezat, oarecum stingher, pe marginea unui fotoliu mare, de piele, cu privirea pierdută în verdele brazilor de pe versanții micilor munți ai Ussitei. Putea sta astfel ore întregi, cu spatele drept și palmele sprijinite pe genunchi, întrerupt din contemplație doar de finalul

suavei muzici a lui Domenico Zipoli, compozitorul său preferat.

Traversat de amintiri, cu pătura deasupra capului, continui, imperturbabil, să scriu la lumina lanternei. Mă simt în ermitajul Celui-Fără-Nume precum Ioná în burta uriașului chit. Un loc întunecos, îngust și fragil, un loc unde zgometele tumultului de afară răzbat ca printr-un zid uriaș de gheață umedă. Spun „de gheață umedă” din pricina pereților roși de carii, îmbibați de apă și alunecoși, prăvăliți într-o rână în multe locuri, sprijiniți ferm doar de stânca din străfundul sălașului tănuit de minuscula insuliță unde nimeni nu a bănuț că se ascunde o așezare omenească. Atunci când nu scriu stau chireit, pe vine, ținându-mi genunchii strâns înlănțuiți cu brațele, balansându-mă spre a nu lăsa amortea să-mi cuprindă picioarele.

Captiv în străvechea construcție a cărei vârstă depășește două secole și jumătate, sunt înconjurat de o uriașă masă de lichid, precum micul om ascuns în pânțele maicii sale. Readus la starea embrionară, nu este exclus ca o nouă naștere să nu poată fi desăvârșită decât trecând prin moarte – exigenta poartă ce conduce spre realități nebănuite. Labirintul prin care m-au purtat enigmaticele lordului Gilbert Newman mi-a dăruit înțelegerea acestui lucru. După ani de muțenie, luminat de înțelepciunea calmă a doctorului Paolo Paltini, sufletul expediției pe care Excelența Sa a susținut-o cu toată generozitatea, pot vorbi, mișcat de dorința vie de a transmite o viziune, comoara oricărei minți pentru care adevărul nu este doar o noțiune desuetă. Vă este limpede, cred, existența speranței care încă mai pâlpaie în adâncimile obscure ale unui suflet străin de agitația atihțiilor dezlănțuite.

⁴ „În insula îndepărtată, unde domnește un singur anotimp...”